

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

Temizlik Malzemeleri Kullanma Talimatı

Doküman No	HSYS-TL-007
İlk Yayın Tarihi	30.06.2020
Revizyon Tarihi	30.06.2020
Revizyon No	0/-
Sayfa No	1/5

1.AMAÇ

Aksaray Üniversitesinde kullanılan temizlik maddelerinin güvenli ve etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayarak temizlik personellerinde maruziyetlere karşı riskleri azaltmak.

2.KAPSAM

Aksaray Üniversitesi bünyesinde çalışan temizlik personellerini kapsar.

3.TANIMLAR

Kimyasal Madde: Mutfak ve banyoyu temizlediğimiz, çamaşır ve bulaşıkları yıkadığımız ve mobilya cilaları, yüzme havuzu için kullandığımız klor, benzin, motor yağı, hidrolik yağ ve LPG kimyasal maddelerdir. Evlerimizde kullandığımız ve kimyasal madde olarak değerlendirmedığımız birçok ürün bulunmaktadır.

Sabun: temizlikte kullanılan maddelerden bir bölümüne verilen genel addır. Kimyasal bakımdan sabun ise basitçe yağ asitlerinin sodyum (Na) yada potasyum (K) tuzlarından meydana gelen bileşiklerdir. Farklı sabun çeşitleri vardır.

Deterjanlar: Kir sökücü anlamına gelmektedir. Sabun dışındaki tüm temizlik malzemelerini kapsamaktadır. Petrol ve türevlerinden elde edilmektedir. Yapıda bazen halkası da bulunabilmektedir

Dezenfeksiyon: Cansız ortamdaki bakteri endosporları dışında kalan patojen mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin durdurulması işlemidir.

Sanitasyon: Latince “sanitas” kelimesinden türetilmiş ve ‘sağlıklı’ anlamına gelen, hijyenik ve sağlıklı koşulların oluşturulması ve korunması anlamına gelir.

Temizlik malzemeleri: Sabun, Deterjan, Parfüm, Yumuşatıcılar, Çamaşır Suyu, Çamaşır Sodası, Tuz Ruhü

4.SORUMLULUKLAR

Bu talimatın uygulanmasından, tüm akademik ve idari birim amirleri ve temizlik personelleri sorumludur.

5.UYGULAMA

5.1. Temizlik Malzemeleri Ve Doğru Kullanımı

Kimyasal maddeler, zehirli ve yanıcı olabilir ya da karıştırıldıkları zaman şiddetli tepki verebilirler.

Kimyasal temizlik malzemeleri vücudumuza 3 yolla girerler: Solunumla, deri ve gözlerden absorbe edilerek ve sindirimle

Hazırlayan	Yürürlük Onayı	Kalite Sistem Onayı
Kalite Birim Temsilcisi	Kalite Koordinatör Yardımcısı	Kalite Koordinatörü

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
Temizlik Malzemeleri Kullanma
Talimatı

Doküman No	HSYS-TL-007
İlk Yayın Tarihi	30.06.2020
Revizyon Tarihi	30.06.2020
Revizyon No	0/-
Sayfa No	2/5

Kimyasal Temizlik Malzemeleri Vücudumuza 5 Halde Girerler: Toz, sis, duman, buhar, ve gaz

Bilinmesi Gereken Önemli Noktalar İse; Deterjanlar, sabunun aksine sert suda çökelek oluşturmazlar.

Bu nedenle sert sularda daha iyi temizlerler.

Deterjanlara köpük düzenleyici katkı maddeleri ilave edilir.

Deterjan ve sabun sıcak suda daha iyi temizlerler.

Deterjanların Olumsuzlukları

Ortamdaki canlı tür adedi azalmakta ve belirgin değişiklikler ortaya çıkmaktadır.

Aritma işlemleri güçlenmekte, şehir şebekesine verilen suyun tadı ve kokusu kötüleşmektedir.

Bu sular insan sağlığı için tehlike yaratabilmektedirler.

Çamaşır Suyu Çamaşırlarımızı, saçımızı, dişlerimizi, derimizi ve yiyeceklerimizi beyazlatan, çamaşırdaki kir ve lekelerin çıkmasına yarayan ya da çamaşırı beyazlatan, özel olarak hazırlanan kimyasal sudur. Bulaşık, fayans, ıslak zemin, banyo ve tuvalet temizliğinde ve hijyen amacıyla kullanılan kimyasal bir maddedir.

Klorlu Çamaşır Suyu: Sodyum Hipoklorit in % 5 lik çözeltisidir.

Beyazlatıcı ve parlaticı özelliğine sahiptir. Mikrop öldürücü özelliğine sahiptir. Ucuz dur. Renkli çamaşırlarda kullanılmaz.

Tuz Ruhı: Hidroklorik asit, hidrojen ve klor elementlerinden oluşan, oda sıcaklığı ve normal basınçta gaz halinde bulunan kimyasal bileşiktir.

Temizlikte doğru kullanılan %36 lık derişik HCl, tuz ruhudur; sıvıdır.

Fayans, taş vb ıslak zeminde ağır kirleri temizlemek için kullanılır. Derişik HCl (tuz ruhu), organizmalar için büyük tahribata neden olabilmektedir. Gaz halindeki bir miktar HCl solunumu halinde, tüm solunum sistemi tahrip edilebilir. Sıvı halde döküldüğü çoğu yüzeyi eritebilir. HCl (tuz ruhu) ile çalışırken, eldiven ve koruyucu kıyafetlerin giyilmesi HCl' den kaynaklanabilecek tahribatların azaltılmasında veya engellenmesinde önemlidir.

Solunduğunda vücut da büyük hasara neden olmaktadır Cl₂ gazı oldukça zararlıdır. Bu nedenle tuz ruhu ile çamaşır suyunun birlikte asla kullanılmaması gerekir.

Hazırlayan

Yürürlük Onayı

Kalite Sistem Onayı

Kalite Birim Temsilcisi

Kalite Koordinatör Yardımcısı

Kalite Koordinatörü

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
Temizlik Malzemeleri Kullanma
Talimatı

Doküman No	HSYS-TL-007	HSYS-TL-007
İlk Yayın Tarihi	30.06.2020	30.06.2020
Revizyon Tarihi	30.06.2020	30.06.2020
Revizyon No	0/-	0/-
Sayfa No	1/5	3/5

5.2. Kimyasal Temizlik Ürünlerinin Zararları

1. Solunum Yolu

Tozlar Ve Sisler

Burun, boğaz ve üst solunum yollarının tahrişine neden olabilir.

İnce partiküller akciğerlerde nüfuz ve doku hasarına neden olabilir.

Solunum güçlüğü, astım, silikozis ve asbestosis'e sebep olabilirler.

Gazlar Ve Buharlar

Bir kez inhale edildiğinde, kan dolaşımı ile absorbe edilebilir ve karaciğer, böbrek ve beyinde onarılmaz hasara neden olabilir.

Çok küçük parçacıklar akciğer hastalıklarına sebep olabilirler.

Örneğin: Metal Fume Fever (Ateşli metal dumanı hastalığı gibi).

2. Deri ve Gözlerden Absorbsiyon

Deri yolu ile absorblanma genellikle sıvı haldeki kimyasalları için geçerli ise de, tozlar da da eğer ter ile ıslatılırsa deriden emilebilir.

Deri ve Gözlerden Absorbsiyon Kimyasal maddeler deride veya gözlerde (sıçrama veya buhar şeklinde) direkt tahrişe neden olabilecekleri gibi hiçbir etki uyandırmadan emilerek kana geçip, çeşitli organlarda hasara yol açabilir.

3. Sindirim Yolu

Solunan havada bulunan tozların yutulması, kimyasal bulaşmış ellerin temizlenmeden yemek yenilmesi, sigara içilmesi veya yanlışlıkla yutma yoluyla,

Gaz, toz, buhar, duman, sıvı veya katı maddeler vücuda sindirim yoluyla girebilir.

Kimyasalların zehir etkisi gösterebilmesi için Kimyasalın yeterli miktarının etki yerine (hedef organa) ulaşması

Belirli süre etki ettiği yerde bulunması (burada kalma süresi) Vücuttan atılma hızı

Kimyasal Maddelerin Güvenli Bir Şekilde Saklanması

Kolay alevlenir, patlayıcı parlayıcı vb. malzemelerden uzakta depolayınız.

Tüm kutuları okunaklı bir şekilde etiketleyiniz.

Hazırlayan	Yürürlük Onayı	Kalite Sistem Onayı
Kalite Birim Temsilcisi	Kalite Koordinatör Yardımcısı	Kalite Koordinatörü

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
Temizlik Malzemeleri Kullanma
Talimatı

Doküman No	HSYS-TL-007	
İlk Yayın Tarihi	30.06.2020	
Revizyon Tarihi	30.06.2020	
Revizyon No	0/-	
Sayfa No	4/5	

Temizlik maddelerini mümkün olduğunca kendi ambalajlarında saklayınız.

Ambalajlarının kapağını açık bırakmayınız.

Özellikle toz ve benzeri türdeki deterjanları nemden uzak tutunuz.

Gıda maddelerinden uzak tutunuz. Depolama alanını sık sık havalandırınız. Çocuklardan uzak tutunuz.

5.3. Temizlik Maddelerini Seçerken ve Kullanırken Dikkat Edilecek Hususlar

Temizliğin hoşça giden bir iş olması için işi kolaylaştırıcı çeşitli temizlik maddeleri üretilmektedir. Bununla beraber pek çok etkin temizleyici uygun şekilde kullanılmazsa etkisiz olur, hatta istenmeyen sonuçlar yaratır.

Temizlik maddelerini doğru ve etkili kullanmak için dikkat edilmesi gereken hususlar.

1- Kullanılan temizlik maddesinin miktarı:

Kirlerin çıkarılması için yeterli miktarda madde kullanılmazsa temizleyicinin etkisi tam olmaz ve o iş için harcanan zaman ziyan edilmiş olur. Temizleme işine, mamulün paketinde önerilen miktarla başlanmalı ve daha sonra suyun sertliği ve kirin derecesine göre uygun kullanma miktarı ayarlanmalıdır. "Çok köpük iyi temizlik" yanılığısıyla gereğinden fazla miktarda temizlik maddesi kullanmayınız. Her türlü temizlik maddesini her yüzeyde kullanmayınız. Örneğin; Çamaşırdaki toz deterjan daha aktifken bulaşıktaki sıvı veya krem türde olanları tercih ediniz.

2- Suyun sıcaklığı:

Kirin çeşidine göre su yeterli sıcaklıkta olmalıdır. Örneğin; yağlı kirler sıcak su ile daha kolayca ve çabuk çıkarıldığı gibi, temizliğin kalitesi de yüksek olur.

3- Yüzey ile temasa geçme süresi:

Temizleyici madde temizlenen yüzey ile belirli bir sürede temasa geçer. Bu nedenle temizleme sırasında çok acele etmemek gerekir.

4- Ovma süresi:

Ovma kirli yüzeyle temizleyici maddenin kısa sürede temasa geçmesini sağlar. Bu işlem özellikle pürüzlü yüzeylerdeki kirin daha çabuk çıkmasında faydalı olur. Ancak bazı yüzeylerde aşırı ovma yüzeyi bozabilir. Temizlemede basınç uygulayınız, fakat aşırı ovmadan kaçınınız.

Hazırlayan

Yürürlük Onayı

Kalite Sistem Onayı

Kalite Birim Temsilcisi

Kalite Koordinatör Yardımcısı

Kalite Koordinatörü

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
Temizlik Malzemeleri Kullanma
Talimatı

Doküman No	HSYS-TL-007	
İlk Yayın Tarihi	30.06.2020	
Revizyon Tarihi	30.06.2020	
Revizyon No	0/-	
Sayfa No	5/5	

5- Temizleme suyunu kullanma süresi:

Eğer temizleme suyu kirlenmiş ise ve kullanılmaya devam ediliyor ise iyi bir sonuç beklenemez, çünkü bu durumda temizlenen yüzeye; çıkarılan kirden daha fazlası depo edilir. Bu nedenle su orta derecede kirlendiği zaman değiştiriniz.

Temizlik maddelerini seçerken dikkat edilmesi gereken hususlar

Kimyasal olarak yumuşak olmasına; yüzey ve Cilde zarar vermemesine dikkat ediniz (PH değeri 7'ye yakın değerler olmalıdır.)

Kötü kokusu olmamasına dikkat ediniz.

Uygun bir ambalajda olmasına dikkat ediniz.

Ambalajın üzerinde; okunaklı, kolaylıkla silinmeyen, firma adı, marka, seri no, net ağırlık, kullanım bilgisi, koruyucu önlemler gibi bilgilere dikkat ediniz.

İçerdiği ana temizlik maddesini öğreniniz.

Ekonomik açıdan maddenin fiyatı ile etkinliğini karşılaştırınız.

Maddenin hangi amaçlarla kullanılacağını ve yerini tam olarak belirleyiniz.

Yeni çıkan ürünleri deneyiniz ve mevcut olanlarla kıyaslama yapınız.

Raf ömrüne dikkat ediniz.

Temizleme ve beyazlatma gücü yüksek olanı seçiniz

Sonuçtan ne beklendiğini (yani standardın ne olduğu) belirleyiniz.

Hazırlayan

Yürürlük Onayı

Kalite Sistem Onayı

Kalite Birim Temsilcisi

Kalite Koordinatör Yardımcısı

Kalite Koordinatörü